

רשומות

הצעות חוק

18 בנובמבר 1981

1555

כ"א בחשון התשמ"ב

צמוד

21	חוק גנים לאומיים ושמורות טבע (תיקון מס' 5), התשמ"ב-1981
24	חוק הרשויות המקומיות (משמעת) (תיקון), התשמ"ב-1981

מבוא

בעקבות יזמת משרד הבטחון והצעת החוק הפרטית שהגיש לכנסת השמינית חבר הכנסת דב זכין, בענין אתרי הנצחה לנופלים במערכות ישראל, מוצע לשלב את נושא אתרי ההנצחה בחוק גנים לאומיים ושמורות טבע, התשכ"ג—1963. מטרת ההצעה לרכז את כל הפעולות הקשורות באתרי הנצחה הפזורים בארץ ולקבוע את הרשות שתייעץ בענין אתרי הנצחה, ואת האחריות לאחזקתם המכובדת והשמירה עליהם.

חוק גנים לאומיים ושמורות טבע (תיקון מס' 5), התשמ"ב-1981

1. חוק גנים לאומיים ושמורות טבע, התשכ"ג-1963 (להלן — החוק העיקרי), הוספת פרק ייקרא "חוק גנים לאומיים, שמורות טבע ואתרי הלאום, התשכ"ג-1963".

2. הפרק השביעי לחוק העיקרי יסומן פרק שמיני ולפניו יבוא:

"פרק שביעי: אתרי הנצחה

142. בפרק זה — הגדרות

"אתר הנצחה" — אתר שהוכרז לפי חוק זה להנצחת לוחמי צבא הגנה לישראל שנתנו נפשם על הבטחת קיומה של מדינת ישראל ולהנצחת לוחמי מערכות ישראל שנפלו למען תקומת ישראל.

142. (א) הממשלה תמנה, על פי הצעת שר הפנים ושר הבטחון, מועצת אתרי הנצחה (להלן — מועצת ההנצחה), ואלה חבריה:

- (1) תשעה נציגי הממשלה;
- (2) ארבעה שהם, לדעת שר הפנים, נציגי רשויות מקומיות;
- (3) שלושה שהם, לדעת שר הבטחון, נציגי ארגונים להנצחת הנופלים במערכות ישראל;
- (4) שלושה נציגים של מועצת גנים לאומיים ושמורות טבע.

(ב) שר הפנים ושר הבטחון רשאים להתקין תקנות בדבר תקופת כהונתם של חברי מועצת ההנצחה, פקיעת כהונתם, וסדרי עבודתה של מועצת ההנצחה.

(ג) מועצת ההנצחה תקבע בעצמה את סדרי עבודתה ככל שלא נקבעו בתקנות.

142. (א) שר הפנים רשאי, לאחר התייעצות במועצת ההנצחה או על פי הצעתה, ולאחר התייעצות ברשות המקומית הנוגעת בדבר, להכריז ברשומות על אתר הנצחה.

דברי הפכר

במועצה, וכן רשאית המועצה לייצג לשרים בכל ענין הנוגע לאתרי הנצחה.

2. סעיפים 142 ו-142א

הוראות החוק יחולו על אתרי הנצחה שהוכרזו. מכאן שגם לגבי אתרים קיימים יחול החוק רק אם

סעיף 2

1. סעיפים 142 ו-142א

מוצע שהרכב מועצת אתרי הנצחה יכלול את נציגי הממשלה, הרשויות המקומיות, וארגוני הנצחת הנופלים במערכות ישראל, ומועצת גנים לאומיים ושמורות טבע. כל הכרות על אתר הנצחה טעונה התייעצות

1 ס"ח התשכ"ג, עמ' 149; התשל"ה, עמ' 83.

(ב) שר הבטחון רשאי, לאחר התייעצות במועצת הנצחה או על פי הצעתה, להכריז ברשומות על אתר הנצחה ממלכתי.
 (ג) אתר שהכריז עליו שר הפנים כאתר הנצחה, ולאחר מכן הכריז עליו שר הבטחון כאתר הנצחה ממלכתי, יהא אתר הנצחה ממלכתי מיום הכרזת שר הבטחון.

תפקיד המועצה 42. המועצה רשאית לייעץ לשר הפנים ולשר הבטחון בכל הנוגע לאתרי הנצחה.

אחריות לאחזקה 42א. (א) אתר הנצחה ששר הפנים הכריז עליו, האחריות לאחזקתו היא על הרשות המקומית שבתחומה הוא נמצא.
 (ב) אתר הנצחה ממלכתי האחריות לאחזקתו היא על המדינה באמצעות משרד הבטחון.

(ג) שר הפנים רשאי, לאחר התייעצות במועצת הנצחה או על פי הצעתה, להתקין תקנות בדבר אחזקת אתרי הנצחה שהכריז עליהם; שר הבטחון רשאי כאמור להתקין תקנות בדבר אחזקת אתרי הנצחה ממלכתיים; התקנות יכול שיהיו לכלל אתרי הנצחה או לאתר פלוני.

תחולת הוראות 42ב. הוראות סעיפים 4 עד 8 יחולו, בשינויים המחוייבים, לענין הכרזה על אתרי הנצחה, ובכל מקום בסעיפים האמורים שבהם מדובר ב"מועצה" — קרי "מועצת הנצחה".

דברי הסבר

(2) אתר היסטורי כמשמעותו בפקודת העתיקות — אחרי שהובטח מילוי דרישותיו של שר החינוך והתרבות להגנת האתר מפני פגיעה בו;
 (3) שטח שהוא שמורת טבע או שהוא מיועד, לדעת שר החקלאות, להיות שמורת טבע — אחרי התייעצות עם שר החקלאות.

שטחים בעלי חשיבות במחוננית

5. (א) נכלל בשטח המיועד להיות גן לאומי שטח צבאי או שטח אתר שהוא, לדעת שר הבטחון, בעל חשיבות בטחונית, או הודיע שר הבטחון לשר הפנים כי בקרבתו של השטח המיועד כאמור נמצא שטח צבאי, לא יכריז שר הפנים על השטח כגן לאומי אלא אחרי שהובטח לגביו מילוי דרישותיו של שר הבטחון.

(ב) בשטח צבאי, האיסורים וההגבלות לפי חוק זה או התקנות שעל פיו לא יחולו על צבא-הגנה לישראל או על שלוחה אחרת של מערכת הבטחון שאישר אותה שר הבטחון.

יוכרו עליהם. הסעיף מפרט את דרכי ההכרזה של שני סוגי אתרי הנצחה. האחריות לאחזקת האתר נקבעת לפי השר המכריז עליו. אתר שהכריז עליו שר הפנים יוחזק בידי הרשות המקומית שבתחומה הוא נמצא, ואתר שהכריז עליו שר הבטחון יהיה אתר הנצחה ממלכתי ויוחזק בידי המדינה.

3. סעיף 42ב

הסעיפים 4 עד 8 לחוק העיקרי, ענינם תנאים מוקדמים לקראת הכרזת שטח כגן לאומי, ההכרזה, דרכי ביטול ההכרזה ושינויה, ורישום הערת בדבר ההכרזה בפנקסי המקרקעין. מוצע שסעיפים אלה יחולו גם לגבי אתרי הנצחה. וזו לשון הסעיפים:

"תנאים מוקדמים לגבי שטחים מסויימים"

4. לא יכריז שר הפנים על שטח כגן לאומי אלא אחרי שנתקיימו אלה בתנאי המפורט בצדו:

(1) מקום קדוש כמשמעותו בדבר המלך במועצה על ארץ ישראל (המקומות הקדושים), (שים), 1924 — אחרי שהובטח מילוי דרישותיו של שר הדתות להגנת המקום מפני פגיעה בו;

42. לא יעשה אדם מעשה של פגיעה באתר הנצחה; לענין זה, "פגיעה" — כמשמעותה בסעיף 42ב.

3. בסעיף 43 לחוק העיקרי, אחרי "41א" יבוא "42ג", ובמקום "מאסר שלושה חדשים" יבוא "מאסר ששה חדשים".

החלפת סעיף 43

4. במקום סעיף 48 לחוק העיקרי יבוא:

48. לא יכריזו שר הפנים על שטח כגן לאומי, כשמורת טבע, כאתר לאומי או כאתר הנצחה, ולא יכריזו שר הבטחון על שטח כאתר הנצחה

"אין הכרזה אלא על שטח מיועד"

דברי הסבר

ירשום הערה בפנקסי מקרקעין
8. תוך 15 יום מיום פרסום הכרזה על גן לאומי ברשומות, ירשום רשם הקרקעות ליד כל קרקע מקרקעות הגן הרשומה בפנקסי מקרקעין הערה שהיא נמצאת בתחומו של גן לאומי; וכן אם הוצאה קרקע מתחומו של גן לאומי מהמת ביטולה של הכרזה או שינויה, ירשום תוך מועד כאמור הערה על כך.

4. סעיף 42ב

הסעיף המוצע קובע את איסור הפגיעה באתר הנצחה. הגדרת "פגיעה" בסעיף 42ב הנזכר כאן היא: "פגיעה" — לרבות השמדה, הריסה, חבלה או שינוי של צורה".

סעיף 3 סעיף 43 לחוק העיקרי קובע לאמור:

"עונשין"

43. העובר על הוראות סעיף 41א, על חוק עזר או על תקנה שהותקנה לפי חוק זה, דינו — מאסר שלושה חדשים.

סעיף 41א לחוק העיקרי הנזכר כאן קובע לאמור:

"איסור מכירת ערך טבע מוגן"

41א. לא ימכר ערך טבע מוגן אלא אם הותרה מכירתו על-ידי שר התקלאות או מי שהוסמך על ידו.

מוצע לתחיל את הוראות העונשין גם על פגיעה באתר הנצחה, ולהחמיר בעונש.

סעיף 4 סעיף 48 בחוק העיקרי קובע לאמור:

"אין הכרזה אלא על שטח מיועד"

48. לא יכריזו שר הפנים על שטח כגן לאומי, כשמורת טבע או כאתר לאומי אלא אם השטח נועד לכך בתכנית בנין עיר.

החלפת הסעיף מתבקשת בעקבות שילוב פרק אתרי הנצחה בחוק זה.

(ג) הוראות על התנהגות חיילים במקומות קדושים שבשטח צבאי, שהוא כולו או חלק ממנו גן לאומי, יתן שר הבטחון בהתייעצות עם שר הדתות, והוראות על התנהגות חיילים באתרים היסטוריים שבשטח כאמור — בהתייעצות עם שר החינוך והתרבות; הוראות אלה לא יהיו טעונות פרסום ברשומות.

(ד) "שטח צבאי", לענין סעיף זה — מקרה קעין שבידי צבא-הגנה לישראל או בידי שלוחה אחרת של מערכת הבטחון שאישר אותה שר הבטחון, וכן שטח המשמש אותם כשטח אימונים.

הכרזה על גן לאומי

6. שר הפנים, לאחר שניתנה הודמנות למור עצה ולכל רשות מקומית שבתחומה נמצא שטח המיועד להיכלל בגן הלאומי לחוות את דעתם בדבר יעודו של השטח כגן לאומי, ולאחר שנתקיימו הוראות הסעיפים 4 ו-5, רשאי להכריז על שטח כגן לאומי.

ביטול הכרזה ושינויה

7. לא יבוטל יעודו של שטח כגן לאומי או כשמורת טבע אלא אם ביטל שר הפנים את הכרזתו לאחר התייעצות במועצה ובכל רשות מקומית שבתחומה נמצא שטח שנכלל בגן הלאומי; על שינוי בהכרזה הבא להגדיל שטחו של גן לאומי יחולו הוראות הסעיפים 4 ו-5, בשינויים המחוייבים לפי הענין.

ביטול או שינוי של הכרזה

7א. לא יבטל ולא ישנה שר הפנים הכרזתו על שטח כגן לאומי או כשמורת טבע או כאתר לאומי, לגבי כולו או חלקו, אלא באישור ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת.

ממלכתנו, אלא אם השטח נועד לכך בתכנית שאושרה כדין; לענין זה, "תכנית" — כמשמעותה בחוק התכנון והבניה, התשכ"ה—1965.

היקון סעיף 50 5. בסעיף 50 לחוק העיקרי, אחרי "שר הפנים" יבוא "שר הבטחון".

דברי הסבר

סעיף 5 סעיף 50 לחוק העיקרי קובע לאמור: "תקנות" כל אחד בתחום סמכותו, רשאי להתקין תקנות לביצוע חוק זה." בשל סמכויותיו של שר הבטחון לפי ההצעה מוצע להסמיכו להתקין תקנות בתחום אחריותו. 50. ראש הממשלה, שר הפנים ושר החקלאות

2 ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

חוק הרשויות המקומיות (משמעת) (תיקון), התשמ"ב—1981

תיקון סעיף 3 1. בסעיף 3 לחוק הרשויות המקומיות (משמעת), התשל"ח—1978 (להלן — החוק העיקרי), אחרי סעיף קטן (ג) יבוא: "ד) לענין סעיף זה, "עובד" — לרבות הזכאי לקיצבת פרישה מרשות מקומית שטרם מלאו לו שבעים שנה."

דברי הסבר

(2) רשימה שהגישה מועצת הרשות המקומית; (3) רשימה שהגיש ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדי הרשות המקומית; לא הגיש ארגון העובדים רשימה כאמור תוך חדשיים מיום שנמסרה לו דרישה לעשות כן, ימונו חברים לבית הדין מתוך כלל עובדי הרשות המקומית.

(ב) חברי בית דין אזורי יהיו עובדי הרשויות האזוריות; שר המשפטים בהתייעצות עם שר הפנים, ימנה אותם מתוך שלוש רשימות, והן:

(1) רשימת העובדים הכשירים להתמנות שופטי בית משפט שלום, שערך שר המשפטים; (2) רשימות שהגישו מועצות הרשויות האזוריות;

(3) רשימה שהגיש ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדי הרשויות האזוריות.

התיקון המוצע בא לאפשר הרחבת מסגרת האנשים שניתן למנותם חברי בתי הדין ואבות בתי הדין למש" מעת של עובדי הרשויות המקומיות, על ידי מתן אפשרות למנות גם עובדים שפרשו לגמלאות,

כמו כן מוצע כי לכהונת אב בית דין ניתן יהיה למנות אף מי שאינו עובד רשות מקומית, ובלבד שהוא שופט שיצא לקיצבה או שפרש או אדם הכשיר להתמנות שופט של בית משפט שלום.

להלן נוסח הסעיפים שמוצע לתקנם:

"מינוי חברי בית הדין

3. (א) חברי בית דין מקומי יהיו עובדי הרשות המקומית שבה הוקם בית הדין; שר המשפטים, בהתייעצות עם שר הפנים, ימנה אותם מתוך שלוש רשימות, והן:

(1) רשימת העובדים הכשירים להתמנות שופטי בית משפט שלום, שערך שר המשפטים;

1 ס"ח ההשלי"ח, עמ' 153.

"(ב) שר המשפטים בהתייעצות עם שר הפנים רשאי למנות כחבר וכאב בית דין מי שהיה שופט ויצא לקיצבה או פרש, ומי שכשיר להתמנות שופט בית משפט שלום, אף אם אינו עובד רשות מקומית ולא נתמנה לפי סעיף 3; המינוי יהיה לתקופה שקבע שר המשפטים, והוראת סעיף 8 לא תחול."

דברי הסבר

ריות; לא הגיש ארגון העובדים רשימה כאמור תוך חדשיים מיום שנמסרה לו דרישה לעשות כן, ימונו חברים לבית הדין מתוך כלל עובדי הרשויות האזוריות.

(ג) שר המשפטים רשאי לקבוע בצו את המספר המזערי של העובדים המוצעים לחברי בית הדין בכל אחת מהרשימות לפי סעיף זה; פחת מספר המוצעים ברשימה פלוגית מהמינויים שנקבע לה, והרשאי להגישה לא השלים אותה תוך 60 יום מיום שנמסרה לו דרישה לעשות כן, רשאי שר המשפטים להשלים את הרשימה."

"אב בית דין

5. שר המשפטים, בהתייעצות עם שר הפנים, ימנה לכל בית דין אב בית דין וממלא מקומו מבין חברי בית הדין שנתמנו לפי סעיף 3."

וזה נוסח סעיף 8 הנוכח בסעיף 5(ב) המוצע:

"הפסקת כהונה

8. חדל חבר בית הדין, שלא מחמת יציאה לקיצבה, להיות עובד הרשות המקומית שבה עבד כשנתמנה, או מלאו לו שבעים שנה, תיפסק כהונתו כחבר בית הדין; אולם רשאי הוא, באישור אב בית הדין, לסיים את הדיון בענין פלוני שהתל בו לפני הפסקת כהונתו."

